

РЕШЕНИЕ

№ 192

гр. Благоевград, 14.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ВТОРИ СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Лилия Масева

при участието на секретаря Илияна Стоименова
като разгледа докладваното от Лилия Масева Гражданско дело №
20201200101097 по описа за 2020 година

Производството по делото е образувано по искова молба, подадена от ЗДР. АТ. ТР., с ЕГН *****, с постоянен адрес: гр.П., ж.к."Ц.С." 31, ет.6, ап.17, действащ чрез адвокат К.Т., против „М.М.” ЕООД, ЕИК ,,....., седалище и адрес на управление: Област Благоевград, общ. П., гр. П., ул.„Пл.” № 5, представлявано от В.А.М.

В исковата молба се посочва, че през есента на 2015 год. ищецът спечелил от лотарията. Сочил се, че към този момент същият работел като овчар при човек от с.П., а през нощта пазел цеха за мебели на племенника си А.И.М., който цех също се намира близо с.П., но попада в землище на с.Б., като спял в една барака в двора на цеха. Навежда се в исковата молба, че като разбрал, че е спечелил от лотарията, А. отишъл при ищеца и му казал, че за него е много опасно да остане в България и го завел в Г. в някакъв хотел, където стоял няколко дни. Сочил се, че по банков път на ищеца били изплатени 250 000 лева, а останалите всеки месец по 16 700 лева. Навежда се, че заради проблеми с фирмата, А. помолил ищеца да даде на заем пари на фирмата на дъщеря му - В.А.М.- „М.М. „ЕООД , при което З.Т. се съгласил. Ищецът и В.М. /едноличен собственик и управител на „М.М. „ЕООД / подписали договори за заем на 30.11.2015 год. за сумата общо в размер на 170 000 и след една година - на 28.11.2016 г. - за сумата в размер на 10 000 лева. Платежните нареждания попълнил по указан от племенника му А. М. начин. Навежда се още, че екземплярите от договора на ищеца останали у племенника му А. и не му ги предоставил. Ищеца превел уговорените суми от своя сметка по сметка на „М.М.“ ЕООД както следва: на 30.11.2015г. - 99 000 лева , на 30.11.2015г. - 71 000 лева и на 28.11.2016г. - 10 000 лева, като сумите били усвоени от ответника. Сочил се, че страните не уточнили точна дата на връщане, като на 13.02.2017 год. ищецът изпратил до дружеството - длъжник писмена покана за връщане на парите в

седмодневен срок. Поканата била получена на 14.02.2017 година, съгласно известие за доставяне от пощенски оператор, А. М. му се обадил, след като поканата била получена и му обещал, че парите ще бъдат върнати - уреждал кредит на фирмата на дъщеря му. Навежда се, че впоследствие ищецът разбрал, че се извършили две последователни продажби на всички имоти, които „М.М. „ЕООД притежава / купени с неговите пари на публичната продан/ с цел да осуетят връщането на заема, поради което същият провел успешно производство по чл.135 от ЗЗД срещу разпоредителните сделки, като с влязло в сила решение № 4629/15.10.2018 г. на ОС -Благоевград, постановено по т.д.№138/2017г., същите са обявени за недействителни спрямо ищеца. Твърди се, че към настоящия момент предоставените в заем суми общо в размер на 180 000 лева все още не са върнати на ищеца от заемополучателя „М.М.“ ЕООД. С оглед на изложеното се моли да се призват страните на съд и след като се докажат твърденията в исковата молба да се постанови решение, с което да бъде осъден ответника „М.М.“ ЕООД, ЕИК „„„„„„, седалище и адрес на управление :Област Благоевград, общ. П., гр. П., п.код 2850, ул.„Пл.“ № 5, да заплати на ЗДР. АТ. ТР., с ЕГН ***** сумата от 99 000 лева, представляваща предоставен заем на 30.11.2015г. , сумата от 71 000 лева, представляваща предоставен заем на 30.11.2015г. и сумата от 10 000 лева, представляваща предоставен заем на 28.11.2016г., ведно със законната лихва върху тези суми от датата на исковата молба, до окончателното им плащане. В условията на евентуалност се моли на основание чл.55 , ал.1, предл. първо от ЗЗД да бъде осъден ответника „М.М.“ ЕООД, ЕИК „„„„„„, седалище и адрес на управление: Област Благоевград, общ. П., гр. П., п.код 2850, ул.„Пл.“ № 5, да заплати на ЗДР. АТ. ТР. сумата от 99 000 лева дадена без основание на 30.11.2015г., сумата от 71 000 лева дадена без основание на 30.11.2015г. сумата и от 10 000 лева дадена без основание на 28.11.2016г , ведно със законната лихва върху тези суми от датата на исковата молба, до окончателното им плащане. Претендира се и присъждането на сторените по делото разноски. Ответникът по реда на чл.131, ал.1 ГПК е изразил становище за неоснователност на предявените по делото искове, като сочи, че преведената сума е израз на благодарност и е направена с дарствено намерение от ищеца, към А.И.М. и дъщеря му за грижите, които са полагали за него до момента, в който той спечелил от лотарията. Твърди се, че ищецът никога не е поставял условия за връщане на сумата и не е сключвал договор за заем. Моли се да бъде отхвърлен иска като неоснователен.

Благоевградският окръжен съд в решаващия състав, като анализира по отделно и в съвкупност приобщените по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Страните не спорят по установените и от приобщените писмени и гласни доказателства факт, че през 2015 г. ищецът спечелил от лотарията голяма сума пари. Така според приобщеното извлечение от банковата му сметка в Банка ДСК АД, клон П. за периода 01.10.2015 г. – 31.10.2016 г. началното салдо по сметката е в размер на 250 000 лв.

Същото извлечение установява, че на 30.11.2015 г. ищецът е превел от наличната му сума по сметка на „М.М.“ЕООД сумата от 99 000 лв., с посочено основание за плащане – хранване

на сметка, а по-късно на същата дата и сумата от 71 000 лв., с посочено идентично основание за плащането. На 28.11.2016 г. ищецът е превел по сметка на първия ответник още 10 000 лв., като посоченото основание за плащане е отново – захранване на сметка.

„М.М.“ЕООД е получило така наредените суми по собствена сметка, което се потвърждава и от заключението на изслушаната и неоспорена от страните по делото съдебно-счетоводна експертиза.

Последната установява още, че в счетоводството на посоченото дружество цялата сума от общо 180 000 лв., е осчетоводена като краткосрочен кредит с кредитор - ЗДР. АТ. ТР.. Заключението сочи, че претендираните в настоящото производство от ищеца парични средства са надлежно осчетоводени по съответните счетоводни сметки на ответника, отчитащи възникнали, уредени и неуредени сметни /разчетни парични/ отношения между страните по делото, представляващи предоставени от ищеца и получени от ответника краткосрочни заеми. Счетоводното отчитане на този вид парични заеми се осъществява чрез пасивна, балансова счетоводна сметка 151 получени краткосрочни заеми. Салдото /наличността, остатъкът/ по тази сметка представлява сумата на дължимите от предприятието краткосрочни заеми.

В процесния случай, съгласно представения аналитичен регистър, салдото по кредита на сметка 151 Получени краткосрочни заеми /кредитно салдо/ показва задължение на дружеството ответник/ към З.Т. /ищец/ в размер на 200 000.00 лв.

По поставените въпроси, вещото лице е дало отговори на поставените въпроси, като посочва, че от представеното по делото банково извлечение, от извършената в Банка ДСК ЕАД проверка и от допълнително представените от счетоводството на ответника счетоводни регистри експертизата установи, че претендираните в настоящото производство суми в общ размер на 180 000 лв. са предоставени от ЗДР. АТ. ТР. на ответното дружество „М.М.“ ЕООД, като са преведени от спестовна сметка, открита в Банка ДСК ЕАД, с IBAN: „.....“, с титуляр на сметката ЗДР. АТ. ТР., по сметка на ответното дружество, открита в Общинска банка, с IBAN: „.....“, осчетоводени по съответните счетоводни сметки и регистри на ответното дружество, отчитащи получените суми. Сумата общо в размер на 180 000 лв. е преведена по дати, както следва: на 30.11.2015 г. - 99 000 лв., с основание „захранване на сметка“, на 30.11.2015 г. - 71 000 лв., с основание „захранване на сметка“, на 28.11.2016 г. - 10 000 лв., с основание „захранване на сметка“.

От извършената проверка в Банка ДСК ЕАД и от представените от счетоводството на ответника счетоводни регистри, експертизата установи, че наредител на процесиите суми в общ размер на 180 000 лв. е ЗДР. АТ. ТР. /ищец/, преведени от спестовната му сметка с IBAN: BG54STSA93000023034193 и получени по сметка на ответника, открита в Общинска банка АД, с IBAN: BG 31SOMB91301056947301, получател „М.М.“ ЕООД.

Основанието на преводите по извлечението от банката е: захранване на сметка. От представените от счетоводството на ответното дружество регистри експертизата установи,

че претендираните в настоящото производство от ищеца парични средства са надлежно осчетоводени по съответните счетоводни сметки на ответника, отчитащи възникнали, уредени и неуредени сметни /разчетни парични/ отношения между страните по делото, представляващи предоставени от ищеца и получени от ответника краткосрочни заеми. Счетоводното отчитане на този вид парични заеми се осъществява чрез пасивна балансова счетоводна сметка 151 Получени краткосрочни заеми. Салдото /наличността, остатъкът/ по тази сметка представлява сумата на дължимите от предприятието краткосрочни заеми.

В процесния случай, съгласно представения аналитичен регистър, салдото по кредита на сметка 151 Получени краткосрочни заеми /кредитно салдо/ показва задължение на дружеството /ответник/ към З.Т. /ищец/ в размер на 200 000 лв.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл. 240, ал.1 от ЗЗД във вр. с чл. 86 от ЗЗД.

Съгласно чл. 240 от ЗЗД с договора за заем заемотателят предава в собственост на заемателя пари или други заместими вещи, а заемателят се задължава да върне заетата сума или вещи от същия вид, количество и качество. За валидността на договора за заем не се изисква спазване на някаква форма. Елементите от фактическия състав на договора за заем са: реалното предаване в собственост на парична сума или други заместими вещи от заемотателя на заемателя и поемане на задължение от заемателя да ги върне. Доказателствената тежест за пълно и главно доказване на така установените елементи от фактическия състав на договора за заем носи ищецът, защото той извлича търсената от него изгода от доказване на сключен договор за заем с ответника и неизпълнено договорно задължение с ответника. Последният провежда насрещно доказване на своите правоизключващи или правопогасяващи възражения, от които цели да извлече благоприятни правни последици. При оспорване на иска, ответникът установява възраженията си: че средствата са дадени на друго основание, че е налице порок на волята, че задължението е погасено и други факти съобразно наведените възражения. Договорът за заем се счита сключен от момента, в който заемотателят даде, а заемателят получи заетата сума или друга заместима вещь, а не от момента на писмения договор или от постигане на съгласието за сделката, независимо от формата на волеизявленията. Ако заемателят не върне заетите заместими вещи, той е неизправен длъжник и по силата на чл. 79, ал. 1 от ЗЗД за заемотателя възниква алтернативната възможност да иска връщането на заетите вещи с обезщетение за забава.

Съобразявайки гореизложеното, настоящият съдебен състав намира, че ищецът доказва първият елемент от фактическия състав на договора за заем, а именно – реалното предаване на парична сума на ответника. Това обстоятелство не се оспорва от ответното дружество, което в отговора на исковата молба признава, че е получило по банков път от ищеца сумата, описана в исковата молба. Доказателство досежно този факт е и приложеното по делото банково извлечение за банков трансфер, както и заключението на съдебно-счетоводната експертиза.

Спорен в настоящото производство е въпросът на какво основание е извършено предаването на процесната сума от ищеца на ответника. Страните не спорят, че са били в близки отношения помежду си, по повод на които е извършено предаването на сумата от ищеца на ответника. Ищецът твърди, че предаването е станало на основание заемно правоотношение. Ответникът от своя страна твърди, че предаването е станало с дарствено намерение, в израз на благодарност от страна на ищеца. В съдебно заседание, вещото лице е посочило, че в счетоводните регистри на „Мебели М.“ ООД, основанието за получаване сумите по сметка е „получен заем“, който се отчита като сума, салдо за връщане на ответника към ищеца. Вещото лице сочи, че няма нито договор за дарение, нито договор за заем.

В съдебната практика безпротиворечиво се приема, че когато предаването на парична сума е установено, но липсват други данни на какво основание е сторено то, не може да се презумира, че задължението е възникнало от заемен договор, тъй като задължението може да произтича от друг източник и ищецът не е освободен от задължението да установи този източник с допустимите от закона доказателствени средства.

За установяване на основанието, на което сумата е предадена от ищеца на ответника, по делото са приобщени писмени доказателства, гласни доказателствени средства и заключение по съдебно-счетоводна експертиза.

Отбелязването в банковото бордери за кредитен банков трансфер като основание за плащане "захранване по сметка" не обвързва ответника относно неговото съответствие с действителните уговорки между страните, тъй като това отбелязване е извършено въз основа на едностранно волеизявление на ищеца. Поради това представеният документ с посоченото в него основание не е достатъчен сам по себе си да установи основанието за прехвърлителната операция, а следва да бъде ценен ведно с всички събрани доказателства.

От заключението на съдебно-счетоводната експертиза се установява, че претендираните в настоящото производство суми в общ размер на 180 000 лв. са предоставени от ЗДР. АТ. ТР. на ответното дружество "М.М." ЕООД, като са преведени от спестовна сметка, открита в Банка ДСК ЕАД, с IBAN: „.....“ с титуляр на сметката ЗДР. АТ. ТР., по сметка на ответното дружество, открита в Общинска банка, с IBAN: „.....“ осчетоводени по съответните счетоводни сметки и регистри на ответното дружество, отчитащи получените суми.

Сумата общо в размер на 180 000 лв. е преведена по дати, както следва: на 30.11.2015 г. - 99 000 лв., с основание захранване на сметка на 30.11.2015 г. - 71 000 лв., с основание захранване на сметка на 28.11.2016 г. - 10 000 лв., с основание захранване на сметка. От представените от счетоводството на ответното дружество регистри експертизата установи, че претендираните в настоящото производство от ищеца парични средства са надлежно осчетоводени по съответните счетоводни сметки на ответника, отчитащи възникнали, уредени и неуредени сметни /разчетни парични/ отношения между страните по делото, представляващи предоставени от ищеца и получени от ответника краткосрочни заеми. Счетоводното отчитане на този вид парични заеми се осъществява чрез пасивна балансова счетоводна сметка 151 Получени краткосрочни заеми. Салдото /наличността,

остатъкът/ по тази сметка представлява сумата на дължимите от предприятието краткосрочни заеми.

Според установената съдебна практика по приложението на чл. 182 от ГПК във вр. с чл. 55 от ТЗ първичните счетоводни документи и вписванията в счетоводните книги следва да се преценяват от съда съобразно останалите събрани по делото относими и допустими доказателства.

Съдебната практика приема, че когато спорът между страните не е за наличието на съществуващо договорно отношение, а за смисъла на постигнатите договорености, свидетелски показания са допустими за установяване на обстоятелствата, при които е сключен договора, както и каква е била действителната обща воля на страните /Решение № 224/22.12.2016 г. по гр. д. № 2169/2016 г. на ВКС, III г. о.; Решение № 190/23.01.2014 г. по т. д. № 483/2012 г. на ВКС, I т. о.; Решение № 524/28.12.2011 г. по гр. д. № 167/2011 г. на ВКС, IV г. о.; Решение № 546/23.07.2010 г. по гр. д. № 856/2009 г. на ВКС, IV г. о. /. В настоящия случай страните спорят за смисъла и съдържанието на постигнатите договорености. Ответникът оспорва това негово парично задължение да произтича от получен заем, а твърди, че е получен с дарствени намерения.

Съвкупната преценка на събраните по делото доказателства – на банковото извлечение, на заключението на съдебно-счетоводната експертиза, на показанията на свидетелите на признанието на ответника, че е получил процесната сума, както и признанието, че има парично задължение към ищеца /макар да се оспорва основанието на същото/, водят до извод, че ищецът в настоящото производство успя да докаже претендираното от него право по основание и размер. В тежест на ответника беше да докаже възражението си, че е получил сумата на различно основание от договор за заем, което не стори в процеса. Ответникът не ангажира и никакви доказателства, за да докаже твърдението си, че е получил сумите с дарствени намерения – в знак на благодарност.

При това положение, при липсата на доказателства по делото получената от ответника сума да е върната на ищеца, както и при липса на данни тази сума да е платена от ищеца на друго основание, предявеният иск подлежи на уважаване. Като основателна следва да бъде уважена и претенцията с правно основание чл. 86 от ЗЗД.

Съобразно изхода на спора, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сторените по делото разноски. По представен списък по чл. 80 от ГПК ищецът претендира сумата от 7200 лв. – държавна такса, 200 лв. за възнаграждение на вещото лице по изготвената съдебно-счетоводна експертиза и 5130 лв. за адвокатско възнаграждение, или общо 12 530 лв.

Водим от гореизложеното, Окръжен съд-Благоевград

РЕШИ:

ОСЪЖДА „М.М., ЕООД, ЕИК „,,,,,,“, със седалище и адрес на управление в гр.П., ул.“Пл.

№5, представлявано от В.А.М. да заплати на ЗДР. АТ. ТР., ЕГН *****, с адрес:гр.П., ж.к."Ц.С." 31, ет.6, ап.17 сумата от 99 000 лева, представляваща предоставен заем на 30.11.2015г. , сумата от 71 000 лева, представляваща предоставен заем на 30.11.2015г. и сумата от 10 000 лева, представляваща предоставен заем на 28.11.2016г., ведно със законната лихва върху тези суми от датата на исковата молба, до окончателното им плащане.

ОСЪЖДА „М.М., ЕООД, ЕИК ,,,,,,,, с със седалище и адрес на управление в гр.П., ул.“Пл. №5, представлявано от В.А.М. да заплати на ЗДР. АТ. ТР., ЕГН *****, с адрес:гр.П., ж.к."Ц.С." 31, ет.6, ап.17 сумата от 12 530 лв., представляващи сторените по делото разноси, а именно: 7200 лв. – държавна такса, 200 лв. за възнаграждение на вещото лице по изготвената съдебно-счетоводна експертиза и 5130 лв. за адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Благоевград: _____